

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟΕνότητα: **Ο τόπος μου και οι άνθρωποι**

Καθηγήτρια: Α. Χρίστου

ΚΕΙΜΕΝΟ 1:

«Διάβασα το κατάλογο και σεις λείπατε,
γράφατε την ορθογραφία σας στους τοίχους.
Διάβασα τον κατάλογο
Και σεις βρισκόσαστε στα οδοφράγματα
Διάβασα τον κατάλογο
και σεις γράφατε στις φυλακές
στα μικρά σας γόνατα
την Ιστορία του ανθρώπου.
Κί' έγραψα στον κατάλογο : όλοι παρόντες!
Και πλάι το βαθμό του καθενός σας : Άριστα.»

(Άδεια θρανία – Από τη συλλογή “Χώρος διασποράς”, 1970 – Ανδρέας Παστελλάς)

Ερώτηση 1:

- α. Πώς συνδέονται σχολείο και αγώνας στο ποίημα του Ανδρέα Παστελλά; Εξετάστε ποιες λέξεις συγκροτούν τον σχολικό κόσμο και ποιες αναφέρονται στον Αγώνα του '55-'59;
- β. Από τι φαίνεται στο ποίημα ότι η σημασία του αγώνα βρίσκεται στην ανατροπή της καθιερωμένης τάξης; Πώς αντιλαμβάνεστε τη φράση «όλοι παρόντες» σε ένα ποίημα με τίτλο «Άδεια θρανία»;
- γ. Να προσπαθήσετε να ερμηνεύσετε τη χρήση των κεφαλαίων στη φράση «γράφατε ... στα μικρά σας γόνατα την Ιστορία του Ανθρώπου». Ποιο φρόνημα των νεαρών αγωνιστών εκθειάζει ο ποιητής-εκπαιδευτικός;

ΚΕΙΜΕΝΟ 2: ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Είχε κι ένα δικό του τρόπο να σχολιάζει τα νέα. Με ρεαλισμό και θυμοσοφία, ο σχεδόν αγράμματος αυτός άνθρωπος σημάδευε το ουσιαστικό που βρίσκονταν πίσω από τους κραυγαλέους και αντιφατικούς τίτλους των εφημερίδων και το σχολίαζε μ' ένα χιούμορ, που δεν άφηνε τίποτα όρθιο.

Όμως τον τελευταίο καιρό το πηγαίο χιούμορ του Θωμά γίνηκε γελόκλαμα. Είναι ο μόνος που του 'μεινε να σχολιάσει, δίχως να ψευτίσει τον εαυτό του, τα νέα που έρχονταν απανωτά σα λαίλαπας και μας έπνιγαν, μαζί με τους βομβαρδισμούς, τα νέα που μας πνίγουνε και τώρα, μέσα στο βάραθρο πόνου κι αβεβαιότητας όπου βρισκόμαστε, με τον Τούρκο εισβολέα να παραμονεύει σε μικρή απόσταση από τη

γειτονιά μας, πίσω από τις γραμμές του, που μοιράζουνε το νησί μας στα δύο. Χτες πρωί λοιπόν, όταν πήρα την εφημερίδα και του 'κανα τη συνηθισμένη ερώτηση, ο Θωμάς με κοίταξε μ' ένα τρόπο θλιμμένο κι ύστερα μου 'δειξε με το βλέμμα του μια γυναίκα που στεκόταν μπροστά στο περίπτερο, στο σημείο που περίμεναν άλλοτε οι επιβάτες για την Αμμόχωστο.

“Τηνε βλέπεις;”, μου λέει. “Πάνε δυο ώρες που περιμένει εκεί δα”.

Δεν την είχα προσέξει, γιατί στεκόταν όχι στην πάντα, παρά στη μέση σχεδόν του δρόμου. Στεκόταν αφύσικα ασάλευτη. Το πρόσωπό της δεν φαίνονταν από 'δω που βρισκόμουν, μόνο η πλάτη. Η ψηλόλιγνη κορμοστασιά της, ο τρόπος που ήτανε κομμένα τα γκρίζα μαλλιά της, το απεριποίητο αλλά καλής ποιότητας ταγιέρ που φορούσε, η πέτσινη μαύρη τσάντα που κράταγε, φανέρωναν ότι ανήκει σ' εύπορο περιβάλλον.

“Περιμένει ταξί για την Αμμόχωστο”, συνέχισε ο Θωμάς.

Ανατρίχιασα.

“Για την Αμμόχωστο;!”

Γιώργος Φιλίππου Πιερίδης, Ο καιρός της δοκιμασίας, 1978

ΚΕΙΜΕΝΟ 3:

Η γριά γιαγιά μου η εκατόχρονη
πια δεν κοιμάται με τα παραμύθια,
ολημερίς κοιτάζει κατά τον βοριά
με ήλιο, με βροχή –πού 'ναι τ' αδράχτι της
σε τούτο το τσαντίρι σύνεργο διαβόλου;
Κάθεται και κοιτάζει τα βουνά
με ξεπλυμένα μάτια,
κάθεται κι αφουγκράζεται τη γη, κι ακούει
στη μακρινή αυλή της ξένα βήματα
τον σπόρο να τσακίζουν που τολμά ν' ανθίσει.

«Θα περιμένω, γιε μου», λέει η γριά γιαγιά μου η
εκατόχρονη

«να πάω σπίτι μου· εδώ δεν είναι τόπος μου για
να πεθάνω».

Κι έτσι ως γυρνά και συνεχίζει να κοιτάζει τα
βουνά

ξέρω πως η γριά γιαγιά μου η εκατόχρονη,
αυτό θα κάνει.

Φοίβος Σταυρίδης, Απομυθοποίηση, Τα τετράδια του Ρήγα, Λευκωσία 1978, σ. 13

Ερώτηση 2:

Να αναφέρετε **δύο (2) αφηγηματικούς τρόπους** με τους οποίους ο **Πιερίδης** μας **παρουσιάζει την ιστορία** στο πιο πάνω απόσπασμα. Να εξηγήσετε και **πως λειτουργούν μέσα στο κείμενο** κάθε φορά.

Ερώτηση 3:

α) Να προσδιορίσετε το κοινό θέμα των δύο κειμένων (Ταξί για την Αμμόχωστο, Η γριά γιαγιά μου).

β) Να δώσετε δύο (2) στοιχεία, που αποδεικνύουν πως τα ποίημα ανήκει στη νεωτερική/μοντέρνα ποίηση.

Ερώτηση 4:

α) Στα δύο κείμενα φαίνεται η άρρηκτη σχέση, το δέσιμο του τόπου και των ανθρώπων του. Να δικαιολογήσετε την πιο πάνω άποψη με τέσσερα (4) στοιχεία από τα κείμενα.[δύο από το κάθε κείμενο]

β) Ποια φράση επαναλαμβάνεται στο ποίημα και γιατί νομίζετε; Να εξηγήσετε.

